

Na osnovu člana 8, stav 1, tačka 2, člana 9 i člana 34 Zakona o elektronskim komunikacijama, (Sl. list CG br.50/08) i člana 12 Statuta, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na sjednici Savjeta Agencije od ..., 2009. godine, donosi

Pravilnik o operatorskom pristupu i interkonekciji

I osnovne odredbe

Član 1 Sadržaj pravilnika

Ovim pravilnikom se propisuju uslovi za obezbjeđivanje operatorskog pristupa i interkonekcije operatora, prava i obaveze operatora u vezi sa operatorskim pristupom i interkonekcijom, procedure za ostvarivanje operatorskog pristupa i interkonekcije, uslovi pod kojima operatori mogu ograničiti interkonekciju i operatorski pristup, kao i postupanje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu "Agencija").

Član 2 Osnovni ciljevi operatorskog pristupa i interkonekcije

Operatorski pristup i interkonekcija se vrše sa ciljem:

- obezbjeđenja nediskriminacije u pristupu javnim elektronskim komunikacionim uslugama;
- podsticanja konkurencije;
- zaštite interesa krajnjih korisnika sa aspekta izbora usluga, cijena usluga i kvaliteta.

II Uslovi za obezbjeđivanje operatorskog pristupa i interkonekcije operatora

Član 3 Osnovni zahtjevi operatorskog pristupa i interkonekcije

Operatori će prilikom implementacije operatorskog pristupa i interkonekcije obezbijediti sljedeće:

- raspoloživost javnih elektronskih komunikacionih mreža i javnih elektronskih komunikacionih usluga,
- održavanje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža,
- interoperabilnost usluga, uključujući i zadovoljavajući kvalitet usluga,
- zaštitu podataka, do nivoa neophodnog za obezbjeđenje saglasnosti sa relevantnim regulatornim odredbama o zaštiti podataka uključujući zaštitu ličnih podataka, tajnost obrade, prenosa ili čuvanja podataka.

Comment [CT1]: Potrebno je navesti definicije pojmova koji se koriste u ovom Pravilniku koristeći definicije date u Zakonu o elektronskim komunikacijama

Comment [CT2]: Smatramo da u Pravilniku ne treba da stoji ovaj član (pogotovo ne sa ovim nazivom) jer svrha Pravilnika nije da definiše osnovne ciljeve onoga što je predmet regulacije već metode kako da se to ostvari.

Prikladnije i svrsishodnije je navesti definicije kojima se objašnjava šta je interkonekcija i pristup i eventualno šta su osnovni ciljevi Pravilnika (regulacija međusobnih odnosa operatora prilikom povezivanja mreža, transparentnost, nediskriminacija, podsticanje konkurencije itd...), a ne šta je cilj interkonekcije. Interkonekcija i njen cilj su definisani Zakonom.

Ova formulacija je potpuno zbunjujuća, jer bi se moglo zaključiti da operatori uspostavljaju interkonekciju da bi obezbijedili nediskriminaciju i podsticali konkurenciju. Cilj pravilnika je da ovo pospješi, a ne cilj same interkonekcije.

Comment [CT3]: Molimo za precizniju formulaciju šta "raspoloživost mreža i usluga" podrazumijeva

Comment [CT4]: Takođe je neophodno objašnjenje šta se podrazumijeva pod integritetom mreže i zašto je to neophodno za implementaciju operatorskog pristupa i interkonekcije

Deleted: s kraja na kraj

Član 4 Tehnički standardi

Operatori su dužni da se prilikom implementacije operatorskog pristupa i interkonekcije pridržavaju:

- standarda koje su usvojila evropska tijela za standardizaciju kao što je Evropski institut za telekomunikacione standarde (ETSI) ili Evropski komitet za standardizaciju/ Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju (CEN/CENELEC),
- standarda ili preporuka koje je usvojila Medunarodna unija za telekomunikacije (ITU), Medunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) ili Medunarodni elektrotehnički komitet (IEC),
- domaćih standarda.

Comment [CT5]: Navesti koji su domaći standardi u pitanju

III Prava i obaveze operatora u vezi sa operatorskim pristupom i interkonekcijom

Član 5 Prava i obaveze operatora

Operatori imaju pravo i dužnost da pregovaraju o operatorskom pristupu i interkonekciji svojih mreža i da objavljuju ažurirane podatke koji su od interesa za obavljanje ovih pregovora.

Operatori su dužni da na zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju odgovore u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Operatori su dužni da podatke koje dobijaju od drugih operatora prije, za vrijeme ili poslije procesa pregovaranja oko ugovora o operatorskom pristupu i interkonekciji koriste isključivo za potrebe za koje se oni i dobijaju i pri tome u svakom trenutku poštuju povjerljivost podataka koji se prenose ili čuvaju. Dobijeni podaci se neće učiniti dostupnim bilo kojoj drugoj strani, posebno drugim sektorima, poslovnica ili partnerima, kojoj ti podaci mogu donijeti prednost u konkurenciji.

IV Procedure za ostvarivanje operatorskog pristupa i interkonekcije i postupanje Agencije

Član 6 Zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju može uputiti operator koji je registrovan od strane Agencije, u skladu sa članom 31 Zakona.

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju se dostavlja operatoru od koga se traži operatorski pristup ili interkonekcija.

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju mora da sadrži:

- podatke o operatoru koji traži operatorski pristup ili interkonekciju - podnosilac zahtjeva,
- osnovni podaci o elektronskoj komunikacionoj mreži podnosioca zahtjeva,
- ovlašćenje za pružanje usluga izdato od strane Agencije (licenca)
- precizno definisan, skup usluga koji se odnose na operatorski pristup ili interkonekciju,
- lokacije pristupnih/interkonekcionih tačaka,
- plan potrebnih kapaciteta,
- podaci o lokacijama uredaja i opreme podnosioca zahtjeva, koji će se koristiti za operatorski pristup ili interkonekciju,
- tehničke karakteristike opreme i uredaja koji će se koristiti za operatorski pristup ili interkonekciju i potvrda o usaglašenosti sa odgovarajućim tehničkim standardima,
- plan saobraćaja za naredni period od najmanje šest mjeseci,
- kontakt osoba (ime, tel., e-mail).

Deleted: zahtjevani

Član 7 Odgovor na zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju

Odgovor na potpun i validan zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju mora sadržati:

- predlog tehničkog rješenja za realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- troškove realizacije operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- planiranu dinamiku za realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- plan testova prije puštanja u rad,
- dalji postupak pregovaranja o operatorskom pristupu ili interkonekciji, osobe zadužene za pregovaranje i realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije.

Ukoliko zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju nije potpun, operator, kome je zahtjev upućen, će tražiti od podnosioca zahtjeva da dopuni svoj zahtjev u roku od 15 dana.

Comment [CT6]: Smatramo da nema potrebe da se insistira na dostavljanju zvaničnog predloga ugovora u ovako kratkom roku u kojem je potrebno pripremiti i sve ostale tražene odgovore: komercijalne uslove, tehničko rješenje, plan testova itd.

Rok za zaključivanje ugovora je prema članu 9, već ograničen na 60 dana. Time je operator u dovoljnoj mjeri upućen da u datom roku usaglasa ugovor sa operatorom koji traži interkonekciju i smatramo da je kontraproduktivno da se pravilnikom propisuju i među-rokovi u tom procesu.

Deleted: mora da sadrži predlog ugovora o operatorskom pristupu ili interkonekciji. Odgovor, takode

Član 8 Ograničenje operatorskog pristupa i interkonekcije

Operatorski pristup ili interkonekcija se mogu ograničiti samo iz sljedećih razloga:

- Ukoliko podnosilac zahtjeva ne dopuni svoj zahtjev u roku od 15 dana od dana dobijanja obavještenja o nepotpunosti zahtjeva iz člana 7 stav 2.
- Ukoliko operatorski pristup ili interkonekcija nijesu izvodljivi iz tehničkih ili komercijalnih razloga. U tom slučaju je operator, kome je upućen zahtjev, dužan da detaljno obrazloži razloge svog odbijanja zahtjeva i dostavi ih podnosiocu zahtjeva.

Ukoliko se odbije zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju, zainteresovani operator se može zahtjevom obratiti Agenciji. Agencija će donijeti odluku o opravdanosti odbijanja zahtjeva za operatorskim pristupom ili interkonekcijom u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 9 Ugovori o operatorskom pristupu i interkonekciji

Operatorski pristup i interkonekcija se realizuju na osnovu međusobnog ugovora operatora, koji mora biti u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu „Zakon“).

Ugovori o pristupu ili interkonekciji obavezno sadrže sljedeće:

- Predmet ugovora;
- Usluge koje se pružaju, dogovoreni kvalitet i vremenske rokove;
- Komercijalne uslove;
- Opis tehničkog rješenja i pozicija tačaka interkonekcije i pristupa
- Obaveze ugovornih strana u pogledu održavanja operativnosti mreža;
- Testove interoperabilnosti usluga;
- Prestanak važenja ili isticanja ugovora, ukoliko je zaključen na određeno vrijeme i otkazni rok i minimalan period važenja, ako je zaključen na neodređeno vrijeme;
- Procedure obračuna i načina plaćanja
- Procedure za ispunjavanje zahtjeva za zaštitu podataka u pružanju usluga;
- Procedure za rješavanje sporova i raskida ugovora
- Metod utvrđivanja odgovornosti za usluge koje se pružaju trećoj strani.
- Kontakt osobe

Deleted: O

Deleted: e

Deleted: e

Deleted: I

Deleted: <#>Sankcije u slučaju nepoštovanja ugovora:¶

Operatori su dužni da zaključe ugovor o operatorskom pristupu ili interkonekciji u roku od 60 dana od dana podnošenja validnog zahtjeva iz člana 6 ovog pravilnika.

Operatorski pristup ili interkonekcija se moraju uspostaviti u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora iz prethodnog stava. U situaciji kada ostvarivanje interkonekcije iziskuje dodatna ulaganja ili zavisi od nekog drugog događaja čije se ispunjenje očekuje nakon isteka roka od 30 dana, ovaj period se može dodatno produžiti posebno u slučajevima gdje je:

- potrebno izvođenje većih građevinskih zahvata,
- potrebne značajne modifikacije za smještaj opreme,
- potrebno sprovesti specifične procedure za nabavku opreme

U takvim okolnostima operatori će obavijestiti Agenciju o zahtjevu za interkonekciju koji je neodgovarajući u odnosu na raspoložive resurse i čija realizacija zahtjeva duži vremenski period od zakonom propisanog i tražiti da se umjesto ograničenja obaveze ostvarenja interkonekcije odobri dodatni rok za realizaciju iste.

Potpisani ugovori o operatorskom pristupu ili interkonekciji se dostavljaju Agenciji radi evidencije i ocjene uskladenosti sa Zakonom, u roku od 10 dana od dana potpisivanja.

Član 10 Izmjena zaključenih ugovora na zahtjev Agencije

Agencija može u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom zatražiti izmjene zaključenih ugovora o operatorskom pristupu ili interkonekciji ako je to opravdano zbog ispunjenja ciljeva iz člana 2 ovog pravilnika.

Ukoliko strane ne izvrše tražene izmjene u roku od 10 dana, Agencija će utvrditi izmjene, koje mogu, između ostalog, sadržati uslove kojima se obezbjeđuje ispunjenost uslova iz prethodnog stava ovog člana.

Član 11 Rješavanje sporova

Ukoliko se ugovor o operatorskom pristupu ili interkonekciji ne zaključi u roku od 60 dana od dana podnošenja validnog zahtjeva ili se pojavi spor u vezi sa već uspostavljenim operatorskim pristupom ili interkonekcijom operatori se mogu obratiti Agenciji sa zahtjevom za rješavanje spora, u nemogućnosti da ga sami riješe.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, Agencija može operatorima predložiti mogućnost posredovanja u rješavanju sporova, shodno članu 20 Zakona.

Ukoliko operatori ne iskoriste mogućnost iz stava 2 ovog člana, Agencija rješava samo ona pitanja po kojima nije postignuta saglasnost među strankama. Odluka Agencije o rješenju spora će se zasnivati na principima objektivnosti, transparentnosti, proporcionalnosti i nediskriminacije

Član 12 Završna odredba

Ovaj pravilnik stupa na snagu osam dana od dana njegovog objavljivanja u Službenom listu CG.